

РЕШЕНИЕ

№ 1365

гр. София, 13.01.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 73 състав, в
публично заседание на 15.12.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Елеонора Попова

при участието на секретаря Снежана Тодорова, като разгледа дело номер **9201** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража (ЗИНЗС).

Образувано е по жалба на С. В. К.- З.О. „К.“, 6-а група, против Заповед № 46 от 07.08.2025 г. на Началника на Затвора- [населено място], с която е наредено К. да се премести в затворническо общежитие от открит тип „К.“. Твърди, че мотивите в заповедта не отговарят на действителността, доколкото същият не е подавал молба за преместване в ЗООТ „К.“, тъй като му оставало още малко време до изтърпяване на наказанието. Искането му е да изтърпи остатъка от наказанието, където се намира в ЗОЗТ К.“. Моли съда да обяви заповедта за нищожна.

В съдебно заседание, жалбоподателят лично, чрез проведената видеоконферентна връзка поддържа жалбата си. Потвърждава, че не е подавал молба за преместване и иска да остане в ЗО „К.“.

Ответникът– Началник на Затвора С., чрез процесуален представител оспорва жалбата и моли съда да я отхвърли като неоснователна.

Административен съд София град, след като прецени доказателствата по делото, доводите и възраженията на страните, намира за установено от фактическа страна следното:

С оспорваната в настоящото производство Заповед № 46 от 07.08.2025 г. на Началника на Затвора- [населено място], е наредено С. В. К. да се премести в затворническо общежитие от открит тип „К.“. В заповедта е посочено, че е издадена във връзка с постъпила молба от л.св. С. В. К., както и с оглед становищата на служителите, визирани в нормата на чл. 64, ал. 2 от ЗИНЗС. В същата са изложени следните мотиви: Констатирано е, че лишеният от свобода С. В. К. е постъпил в затвора на 01.03.2017г. С начало 28.02.2017 г. е приведено в изпълнение определеното

на основание чл. 25 от НК едно общо наказание в размер на 14 години лишаване от свобода, определено по НЧД № 3025/24 по описа на СРС. Първоначално определен от съда Строг режим, считано от 01.03.2017г., променен на Общ режим, считано от 21.02.2020 г. Към 08.07.2025 г., осъденият е изтърпял $\frac{1}{4}$ от наложеното наказание съобразно нормата на чл. 64, ал. 1 от ЗИНЗС. Прието е, че е налична и втората изискуема предпоставка, визирани в нормата на чл. 64 от ЗИНЗС, относно данни да поправяне на осъденото лице в рамките на пенитенциарното заведение, като в резултат на проведената корекционна дейност риска от рецидив е отразен в 33 точки. Награждаван многократно. Риска от вреди към обществото е среден. Работи и се справя добре със задълженията си. С добри ресурси за ресоциализация. Позовава се и на становището на ЗНРНОД, НС СДВР и НС 30 „К.“.

Приети по делото са доказателствата, приложени към административната преписка- Становище на ИФ НС СДВР относно молба на С. В. К., изтърпяващ наказание лишаване от свобода в ЗОЗТ „К.“ за прилагане на разпоредбите на чл.64, ал.1 ЗИНЗС, с което е изразено положително такова, с подробно изложени мотиви; Становище на НС ЗОЗТ“ К.“ за разглеждане в работна група за прекатегоризиране в открит тип в Затвора С. по отношение на л.св. С. В. К., с което е предложено, с цел плавната му ресоциализация, да бъде прекатегоризиран в открит тип; Доклад на инсп. СДВР в ЗОЗТ „К.“ за л.св. С. В. К., с който е предложено, с цел плавната му ресоциализация, да бъде прекатегоризиран в открит тип; Становището на ЗН „РНОД“ относно: изготвено предложение от ИСДВР в ЗОЗТ „К.“ за прилагане на разпоредбите на чл.64, ал.1 ЗИНЗС, с което е изразено положително становище по отношение на възможността за прекатегоризация в ЗО от открит тип на л.св. С. В. К.; Експертна оценка за актуалното психично и емоционално състояние на л.св. С. В. К. относно: Предложение за замяна на тип, в която е отразено, че към момента на изследването стойностите на криминогенния риск не са завишени и той няма непосредствен характер.

От правна страна следното:

Жалбата е подадена в законоустановения срок от надлежна страна, при спазване изискванията на закона, поради което същата е процесуално допустима.

Доколкото в АПК не съществуват изрично формулирани основания за нищожност на административните актове, теорията и съдебната практика /напр. Решение № 2742 от 24.02.2012 г. на ВАС по адм. д. № 6335/2011 г./ са възприели критерия, че такива са петте основания за незаконосъобразност по чл. 146 АПК, но тогава, когато нарушенията им са особено съществени. Нищожен е само този акт, който е засегнат от толкова съществен порок, че актът изначално, от момента на издаването му не поражда правните последици, към които е насочен. Съобразно това и с оглед на всеки един от възможните пороци на административните актове, теорията е изградила следните критерии, кога един порок води до нищожност и кога същият води до унищожаемост: 1). Всяка некомпетентност винаги е основание за нищожност на акта; 2). Порокът във формата е основание за нищожност, само когато е толкова сериозен, че практически се приравнява на липса на форма и оттам- на липса на волеизявление; 3). Съществените нарушения на административно-производствените правила са основания за нищожност, също само ако са толкова съществени, че нарушението е довело до липса на волеизявление (например- поради липса на кворум); 4). Нарушенията на материалния закон касаят правилността на административния акт, а не неговата валидност, поради което нищожен би бил на посоченото основание само този акт, който изцяло е лишен от законова опора- т. е. не е издаден на основание нито една правна норма и същевременно засяга по отрицателен начин своя адресат. Само пълната липса на условията или предпоставките, предвидени в приложимата материалноправна норма, и липсата на каквото и да е основание и изобщо на възможност, за който и да е орган да издаде акт с това съдържание би довело до нищожност на посоченото основание; 5). Превратното

упражняване на власт е порок, водещ до незаконосъобразност като правило и само ако преследваната цел не може да се постигне с никакъв акт, посоченият порок води до нищожност. На първо място, като безспорен критерий за нищожност, е очертана липсата на компетентност на административния орган да издаде акта. Компетентността на административния орган представлява кръга от въпроси от сферата на изпълнителната власт, които той едновременно е овластен и задължен да решава. Конституцията на Република България и АПК прогласяват принципа на законоустановеност на компетентността на административните органи. Те могат да действат само въз основа на закона и в рамките на правомощията си, а актовете и действията им извън тях са винаги нищожни- не пораждат правни последици. В Тълкувателно решение № 2/91 г. на ОСГК на Върховния Съд е посочено, че „всяка некомпетентност води до нищожност”. Оспорената заповед в настоящето производство е издадена от компетентен орган по смисъла на чл. 64, ал. 2 ЗИНЗС - началник на Затвора- С..

Същественият нарушения на административнопроизводствените правила са основания за нищожност само, в случай че нарушението е довело до липса на волеизявление. В процесния казус, в хода на административното производство не са допуснати такива съществени нарушения на административнопроизводствените правила, които да водят до нищожност на акта.

По отношение на формата на акта- Заповедта е издадена в писмена форма, с необходимото за административния акт съдържание. Заповедта е мотивирана, посочени са фактическите и правни основания, документите от които са установени, въз основа на които е направен извода и е формирана разпоредителната част, че лишения от свобода следва да бъде преместван.

При това положение не са налице основания за обявяване на оспорваната заповед за нищожна.

Относно материалната незаконосъобразност на акта:

Съгласно чл. 64, ал. 1 от ЗИНЗС лишените от свобода с добро поведение, които са изтърпели най-малко една четвърт, но не по- малко от 6 месеца от наложеното наказание в затвор или в затворническо общежитие от закрит тип, могат да бъдат премествани по инициатива на началника на затвора или по тяхна молба за доизтърпяване на наказанието в затворнически общежития от открит тип. Началникът на затвора се произнася с мотивирана заповед, след вземане на становището на ръководителя на направлението за социална дейност и възпитателна работа, на заместник-началника по режимно-охранителната дейност и на началника на съответното затворническо общежитие относно поведението на осъдения по време на изтърпяване на наказанието /ал. 2/. В заповедта за преместване началникът на затвора се произнася и за режима на изтърпяване на наказанието по реда на чл. 65 /ал. 3/. Екземпляр от заповедта се връчва на осъдения срещу подпис и се изпраща на прокурора, осъществяващ надзор върху изпълнението на наказанието.

В описаните по- горе становища и доклад длъжностните лица са анализирали поведението на осъдения по време на изтърпяване на наказанието, риска от рецидив, подробно е отразена оценката от риска и вреди, настъпилите промени по време на изтърпяване на наказанието и поправителното въздействие. Всички са изразили положително становище относно преместването на л.св. С. В. К. от ЗОЗТ „К.“ в затворническо общежитие от открит тип „К.“.

Видно от съдържанието на чл. 64, ал. 1 от ЗИНЗС, законът предоставя на административния орган правото да извърши преценка на исканото преместване– "могат да бъдат премествани", а не задължава административния орган при наличие на посочените предпоставки да премества лишените от свобода.

Административният орган действа в условията на оперативна самостоятелност, съобразно формираното у него вътрешно убеждение. Преценява на първо място наличието на предпоставките за това- изтърпян срок от наказанието, и след това с оглед поведението на

лишения от свобода, която преценка от своя страна не подлежи на съдебен контрол /в този смисъл трайната практика на ВАС на РБ по тълкуване и прилагане на закона Решение № 4199 от 11.04.2016 г. на ВАС по адм. д. № 10460/2015 г., Решение № 7995 от 10.06.2013 г. на ВАС по адм. д. № 3391/2013 г. /.

В конкретния случай началникът на Затвора- С. е направил преценка на всички относими факти и обстоятелства, свързани с преместването на жалбоподателя К., в резултат на които е приел, че са налице останалите условия за преместване по отношение на него в затворническо общежитие от открит тип „К.“ /с добро поведение, изтърпял повече от една четвърт, но не по- малко от 6 месеца от наложеното наказание в затвор или в затворническо общежитие от закрит тип/.

В оспорваната заповед обаче е посочено като основание за започване на административното производство по чл.64 ЗИНЗС постъпила молба от л.св. С. К., а такава по делото липсва, въпреки указаното с разпореждане на съда за насрочване на делото да се представят всички цитирани в посочената заповед документи. Действително, според нормата на чл.64, ал.1 ЗИНЗС лишения от свобода могат да бъдат преместени не само по тяхна молба, но и по инициатива на началника на затвора, предвид съюза или. В случая обаче са смесени двете алтернативни основания като според оспорвания акт инициативата е на лишения от свобода, каквато в случая обаче не се доказва. Предвид това не се потвърди описаното в обжалваната заповед, че К. е подал молба да бъде преместен, въпреки, че се премества от закрит в открит тип, което за него е по- благоприятно. Напротив, същият отрича да е подавал молба, а и по делото не е представена такава и липсват обективни находки, които да сочат, че изобщо е подавана такава /вх. № или дата/. Изложеното мотивира съда да уважи жалбата на лишения от свобода и да отмени обжалваната заповед.

Предвид изложеното, Съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по жалба на С. В. К.- З.О. „К.“, 6-а група, Заповед № 46 от 07.08.2025 г. на Началника на Затвора- [населено място], с която е наредено К. да се премести в затворническо общежитие от открит тип „К.“.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване на основание чл. 64, ал. 4 от ЗИНЗС.

СЪДИЯ: